

Examenul național de bacalaureat 2021
Proba E. c)
Istorie

Testul 12

Filiera teoretică, profil umanist, toate specializările; Filiera vocațională - profil artistic, toate specializările; - profil sportiv, toate specializările; - profil pedagogic, specializările: bibliotecar-documentarist, instructor-animator, instructor pentru activități extrașcolare, pedagog școlar, educator-puericultor; - profil teologic, toate specializările.

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Citiți, cu atenție, sursele de mai jos:

A. „Avansul rapid al Imperiului Otoman în Peninsula Balcanică a creat [...] o amenințare pentru Țara Românească. Mircea cel Bătrân a reacționat luând sub autoritatea sa țara despotului Dobrotici, Dobrogea, și trimițând un corp de oaste pentru a-l sprijini pe Lazăr al Serbiei în bătălia de la Kossovopolje (1389) încheiată cu înfrângerea forțelor creștine. Scurt timp după biruință, noul sultan, Baiazid (fiul lui Murad), s-a angajat în operațiuni militare în Anatolia, astfel că replica otomană la acțiunile lui Mircea [cel Bătrân] a fost dată de unul din comandanții otomani, Firuz bei, care a efectuat o incursiune de pradă [...] în Țara Românească.

Atacul otoman l-a găsit pe domnul Țării Românești în raporturi tensionate cu regele Ungariei, Sigismund de Luxemburg, din cauza diferendului mai vechi privind Banatul de Severin. Pentru a contracara amenințarea ungară, Mircea cel Bătrân a intrat în legătură - prin intermediul domnului Moldovei, Petru Mușat - cu regele Vladislav Jagello al Poloniei și a încheiat o alianță (1389), reînnoită în 1390 și 1391. Prezența otomană la Dunăre impunea însă cooperarea dintre Țara Românească și Ungaria. [...] Pentru a-și consolida poziția, în perspectiva iminentei invazii otomane, Mircea [cel Bătrân] a încheiat un tratat cu Sigismund de Luxemburg (Brașov, 1395) privind modalitatea de cooperare militară împotriva turcilor.”

(F. Constantiniu, *O istorie sinceră a poporului român*)

B. „Când Mihai Viteazul a ocupat tronul Țării Românești conjunctura internațională părea favorabilă ridicării împotriva opresorului otoman. În timp ce mișcările de eliberare a popoarelor din Balcani se intensificau, obligând Poarta să angajeze însemnate forțe militare să le potolească, o parte a statelor europene se grupau în «Liga Sfântă», constituită din inițiativa Casei de Austria și sub patronajul Sfântului Scaun. «Liga Sfântă» mai cuprindea Spania și principatele italiene, Ferrara, Toscana, Mantova. [...] Interesele țării îl împingeau pe Mihai Viteazul să se desprindă de Imperiul Otoman și să se transforme [...] într-un susținător al ideii de luptă antiotomană. De aceea, domnul Țării Românești a aderat la «Liga Sfântă» [...].

În noiembrie 1594 a ridicat steagul libertății, atacând, mai întâi, turcii din București [...]; și-a extins apoi acțiunile războinice în vederea restabilirii hotarului Țării Românești pe Dunăre. Atacarea Giurgiului a fost urmată de distrugerea [...] Hârșovei și a Silistrei. [...] Concentrărilor de oști otomane în fortărețele de la Dunăre, domnul le-a răspuns printr-un atac simultan al principalelor întărituri: Brăila [...], Turtucaia și Nicopole.”

(Șt. Ștefănescu, *Istoria medie a României*)

Pornind de la aceste surse, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți domnitorul precizat în sursa **B**. **2 puncte**
2. Precizați, din sursa **A**, o informație referitoare la tratatul din 1395. **2 puncte**
3. Menționați două state medievale precizate atât în sursa **A**, cât și în sursa **B**. **6 puncte**
4. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care susține că domnitorul a încheiat o alianță cu regele Poloniei. **3 puncte**
5. Scrieți o relație cauză-efect stabilită între două informații selectate din sursa **B**, precizând rolul fiecăreia dintre aceste informații (*cauză*, respectiv *efect*). **7 puncte**
6. Prezentați alte două fapte istorice referitoare la spațiul românesc, desfășurate în secolul al XIV-lea, în afara celor precizate în sursa **A**. **6 puncte**
7. Menționați o asemănare între autonomiile locale atestate în spațiul românesc, în secolele al IX-lea – al XIII-lea. **4 puncte**

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

Citiți, cu atenție, sursa de mai jos:

„La 10 februarie 1938, guvernul lui Octavian Goga [...] este înlocuit. Noul guvern, prezidat de patriarhul Miron Cristea, nu mai era expresia vreunei majorități parlamentare sau a unei formațiuni politice. Era expresia voinței regale. Nici noua Constituție, din 20 februarie 1938 [...] nu mai era expresia unui acord colectiv de voință a diversilor factori constituționali. [...] Prin introducerea principiului supremației monarhului, puterea legislativă era exercitată de rege prin intermediul Parlamentului bicameral, limitat exclusiv la legiferare și având un caracter corporativ. Puterea executivă este exercitată tot de rege, prin guvern, numit și revocat de rege, fără răspundere politică față de Parlament. Libertățile și drepturile democratice sunt reduse considerabil. [...] Regimul parlamentar este înlocuit cu unul autoritar. Noua Constituție pune capăt separării puterilor în stat, introducea pedeapsa cu moartea, delictul public. [...] Regimul autoritar, instituit de Carol al II-lea, în 1938, nu se sprijină pe un program, ci pe o camarilă [...]. Această camarilă [...] nu va întârzia să pună regimul într-o stare de criză. Carol al II-lea guvernează sprijinindu-se pe armată și poliție. [...]

Războiul mondial, cel de-al doilea, se apropie și România, atât de bogată în alianțe, începe să le piardă treptat pe toate. [...] În martie 1939, România semnează un tratat comercial cu Germania prin care statul german devenea primul furnizor al României și cel dintâi client al mărfurilor acesteia. Economia țării (în special petrolul) ajunge treptat subordonată intereselor germane. Anglia și Franța reacționează, încheie grabnic acorduri comerciale cu România (limitate ca valoare) și garantează independența României (23 aprilie 1939), nu și integritatea teritorială [...].”

(I. Bulei, *O istorie a românilor*)

Pornind de la această sursă, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți regele României, precizat în sursa dată. **2 puncte**
2. Precizați secolul la care se referă sursa dată. **2 puncte**
3. Menționați anul semnării tratatului comercial dintre România și Germania și o consecință a acestei acțiuni, la care se referă sursa dată. **6 puncte**
4. Menționați, din sursa dată, două informații referitoare la noul guvernul instaurat în 1938. **6 puncte**
5. Formulați, pe baza sursei date, un punct de vedere referitor la prevederile Constituției din 1938, susținându-l cu două informații selectate din sursă. **10 puncte**
6. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia regimul politic din România postbelică se modifică în primul deceniu după evenimentele descrise în sursa dată. (Se punctează prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia.) **4 puncte**

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre statul român modern în secolele al XVIII-lea - XIX-lea, având în vedere:

- precizarea unui proiect politic referitor la statul român modern elaborat în secolul al XVIII-lea;
- menționarea a două proiecte politice referitoare la statul român modern elaborate în prima jumătate a secolului al XIX-lea și a câte unei prevederi a fiecăruia;
- prezentarea unui fapt istoric, din perioada 1851-1860, referitor la statul român modern;
- formularea unui punct de vedere referitor la evoluția statului român modern în perioada 1861-1866 și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** eseului, **evidențierea relației cauză-efect**, elaborarea **argumentului istoric** (prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea **succesiunii cronologice/logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.